

Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

УДК 336.71:502.131.1

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.18402630>

**Розвиток зеленого фінансування та його роль у сталому розвитку
банківської системи**

Шульга Наталія Петрівна,

доктор економічних наук, професор, професор, завідувач кафедри
банківської справи, Державний торговельно-економічний університет,
м. Київ, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-2010-5884>

Серажим Юліан Віталійович,

доктор філософії з економіки, доцент, кафедра банківської справи,
Державний торговельно-економічний університет,
м. Київ, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-2295-7095>

Прийнято: 09.01.2026 | Опубліковано: 28.01.2026

Анотація. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю адаптації банківського сектору України до вимог європейського «зеленого переходу» в умовах глобальної декарбонізації економіки, посилення регуляторних вимог до нефінансової звітності, а також зростання ролі ESG-ризиків у діяльності банків. За цих умов актуалізується завдання формування інституційних засад зеленого фінансування, здатних забезпечити узгодження банківської практики з європейськими стандартами та потребами післявоєнного відновлення економіки України. **Метою статті** є дослідження становлення та розвитку зеленого фінансування в банківській системі України й обґрунтування його значення для трансформації банківської діяльності та управління ESG-

ризиками. **Методологічною основою дослідження** є інституційно-економічний та нормативно-аналітичний підходи. Метод інституційного аналізу використано для виявлення особливостей формування системи зеленого фінансування та ролі ключових регуляторних і фінансових інституцій; метод нормативно-правового аналізу – для оцінки відповідності національного регуляторного середовища вимогам і рекомендаціям Європейського Союзу в сфері сталого фінансування; порівняльний аналіз – для зіставлення європейських і українських підходів до інтеграції екологічних критеріїв у банківську діяльність; контент-аналіз міжнародних звітів Європейського банківського органу, Організації економічного співробітництва та розвитку і Європейського інвестиційного банку – для узагальнення сучасних практик зеленого фінансування; метод систематизації – при класифікації зелених фінансових інструментів та визначенні бар'єрів їх впровадження в Україні. У **результаті дослідження** визначено ключові тенденції та інституційні обмеження розвитку зеленого фінансування в Україні, зокрема відсутність національної таксономії сталих фінансів, фрагментарність нормативного забезпечення, недостатня координація між державними інституціями та обмежений доступ банків до довгострокових ресурсів для фінансування екологічно-орієнтованих проєктів. Обґрунтовано, що застосування зелених фінансових інструментів (кредитів, облігацій тощо) і фінансових продуктів, пов'язаних із досягненням показників сталого розвитку (sustainability-linked products), створюють підґрунття для поступової інтеграції ESG-критеріїв у банківську діяльність. Водночас ключовою проблемою залишається відсутність єдиної методології для кількісного вимірювання впливу цих інструментів на фінансову результативність банків. Зроблено **висновок**, що фінансовий механізм зеленого фінансування в Україні перебуває на стадії інституційного становлення та формує основу для трансформації банківської системи у післявоєнний період. Подальший розвиток зеленого фінансування потребує формування відповідного

нормативно-методичного забезпечення, інституційної інфраструктури підтримки ESG-орієнтованих фінансових рішень, а також узгодження національних підходів до класифікації зелених фінансових активів, визначення критеріїв екологічної відповідності проєктів, вимог до нефінансової звітності банків і методів оцінювання екологічних ризиків із положеннями європейської таксономії сталого фінансування. Перспективи подальших досліджень пов'язані з кількісним аналізом макро- та мікрофінансових ефектів зеленого фінансування і розробленням інструментів для оцінки впливу екологічних ризиків на якість та дохідність банківських портфелів.

Ключові слова: сталий банкінг, екологічна інвестиція, фінансова стійкість, ESG-ризики, енергоефективні проєкти, зелена облігація, ESG-звітність.

Development of green financing and its role in the sustainable development of the banking system

Nataliia Shulha,

Doctor of Sciences (Economics), Professor, Professor, Head at the Department of Banking, State University of Trade and Economics, Kyiv, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0002-2010-5884>

Yulian Serazhym,

Doctor of Philosophy in Economics, Associate Professor, Banking Department, State University of Trade and Economics, Kyiv, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0002-2295-7095>

Abstract. The relevance of the study is due to the need to adapt the banking sector of Ukraine to the requirements of the European «green transition» in the

context of global decarbonization of the economy, strengthening regulatory requirements for non-financial reporting, as well as the growing role of ESG risks in the activities of banks. Under these conditions, the task of forming institutional principles of green financing, capable of ensuring the coordination of banking practice with European standards and the needs of the post-war recovery of the Ukrainian economy, is becoming more relevant. The **purpose of the article** is to study the formation and development of green financing in the banking system of Ukraine and to substantiate its importance for the transformation of banking activities and management of ESG risks. The **methodological basis of the study** is the institutional-economic and regulatory-analytical approaches. The institutional analysis method was used to identify the features of the formation of the green financing system and the role of key regulatory and financial institutions; the regulatory analysis method was used to assess the compliance of the national regulatory environment with the requirements and recommendations of the European Union in the field of sustainable financing; comparative analysis – to compare European and Ukrainian approaches to integrating environmental criteria into banking activities; content analysis of international reports of the European Banking Authority, the Organization for Economic Cooperation and Development and the European Investment Bank – to generalize modern practices of green financing; systematization method – in classifying green financial instruments and identifying barriers to their implementation in Ukraine. **Results.** The study identified key trends and institutional limitations to the development of green financing in Ukraine, in particular the lack of a national taxonomy of sustainable finance, fragmented regulatory support, insufficient coordination between state institutions and limited access of banks to long-term resources for financing environmentally oriented projects. It is substantiated that the use of green financial instruments (loans, bonds, etc.) and financial products related to the achievement of sustainable development indicators (sustainability-linked products) create the basis for the gradual integration of ESG criteria into banking activities. At the same time, the key

problem remains the lack of a unified methodology for quantitatively measuring the impact of these instruments on the financial performance of banks. It is **concluded** that the financial mechanism of green financing in Ukraine is at the stage of institutional formation and forms the basis for the transformation of the banking system in the post-war period. The further development of green financing requires the formation of appropriate normative and methodological support, the institutional infrastructure of support for ESG-oriented financial solutions, as well as the coordination of national approaches to the classification of green financial assets, the definition of criteria for the environmental compliance of projects, requirements for non-financial reporting of banks and methods of assessing environmental risks with the provisions of the European taxonomy of sustainable financing. Prospects for further research include quantitative assessments of macro- and microfinancial analyses of green financing and the development of tools to assess the impact of climate risks on the quality and profitability of bank portfolios

Keywords: sustainable banking, environmental investment, financial resilience, ESG risks, energy-efficient projects, green bond, ESG reporting.

Постановка проблеми. Розвиток зеленого фінансування є однією з ключових тенденцій сучасної фінансової системи, що формує нові підходи до трансформації банківського сектору відповідно до принципів сталого розвитку. Проблематика полягає не стільки у відсутності спроможності банків фінансувати екологічно орієнтовані проєкти, скільки в недостатньому рівні інституційної інтеграції ESG критеріїв у процесі кредитування, управління ризиками та стратегічного планування банківської діяльності. Це обмежує системність і масштаб застосування зелених фінансових інструментів та знижує їх роль у модернізації фінансового сектору.

Попри активізацію міжнародних ініціатив у сфері екологічної відповідальності, соціальної орієнтації та належного корпоративного управління (Environmental, Social, Governance, ESG), український банківський

сектор перебуває на початковому етапі практичного впровадження зеленого фінансування. Для нього характерні фрагментарне використання зелених фінансових продуктів, відсутність уніфікованих і методично закріплених підходів до оцінювання ESG-ризиків та їх системної інтеграції в кредитний аналіз, а також незавершеність формування інституційного середовища, що стимулює впровадження ESG-критеріїв у діяльність банків. Зокрема, в Україні відсутня національна таксономія сталих фінансів, узгоджена з європейською, а механізми державної підтримки зеленого кредитування та стандартизації нефінансової звітності банків перебувають у стадії становлення.

Актуальність проблеми визначається, насамперед необхідністю здійснення діагностики інституційних умов, визначення регуляторного середовища для розвитку зеленого фінансування в банківській системі України, а також оцінки ступеня інтеграції ESG-критеріїв в процес управління ESG-ризиками. Саме ці аспекти є визначальними для формування узгодженої моделі зеленого фінансування, яка поєднує стабільний регуляторний режим, використання ефективних інструментів ризик-менеджменту та встановлення чітких інституційних орієнтирів для досягнення цілей сталого розвитку.

У практичному вимірі розвиток зеленого фінансування розглядається як чинник підвищення адаптивності та стійкості банківської системи, розширення доступу до міжнародних фінансових ресурсів і наближення банківської практики України до стандартів Європейського Союзу. Це особливо актуально в умовах післявоєнного відновлення економіки, коли синхронізація регулювання діяльності банків з європейськими вимогами набуває стратегічного значення для довгострокової трансформації вітчизняного банківського сектору.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукові напрацювання щодо інструментів і підходів до зеленого фінансування та практики їх застосування в банках є різновекторними, водночас їх можна систематизувати за кількома взаємопов'язаними науковими напрямками. Перший напрям охоплює

теоретико-концептуальні засади формування зеленого банкінгу та визначення його місця у системі сталого економічного розвитку. У праці Б. Л. Луціва, О. В. Дзюблюка, Я. І. Чайковського, П. Б. Луціва, Є. Я. Чайковського [1] обґрунтовано роль зеленого банкінгу як системного інструменту екологізації фінансового сектору, що поєднує екологічні, соціальні та управлінські пріоритети розвитку. Автори доводять, що зелений банкінг здатен виступати каталізатором модернізації економіки через запровадження принципів екологічної відповідальності у кредитну та інвестиційну політику банків. На проблемі гармонізації національних підходів до сталого фінансування з європейськими вимогами зосереджує увагу М. Житар (M. Zhytar) [2], розглядаючи зелений банкінг як складову ширшої парадигми фінансової стійкості та інституційної довіри. Л. Ю. Кучер, А. В. Кучер та О. В. Тріпілець [3] аналізують зелений банкінг у контексті системи екологічного менеджменту, обґрунтовуючи його значення як чинника ефективного фінансування екологічних проєктів. До цього напрямку також належать результати дослідження О. В. Крилової, О. І. Замкового, О. І. Горячої та О. Г. Федорової [4], які акцентують увагу на концептуальних і методичних обмеженнях становлення зеленого банкінгу в Україні.

Другий напрям відображає регуляторно-інституційні та наглядові аспекти розвитку зеленого фінансування. Сучасну політику Національного банку України у сфері сталого фінансування досліджує О. Прутська (O. Prutska) [5], підкреслюючи поступовий перехід до імплементації принципів ESG та посилення регуляторного контролю за нефінансовими ризиками. Н. Шульга та В. Омеленчук (N. Shulha, V. Omelenchuk) [8] систематизують класифікацію ESG-ризиків банків і наголошують на необхідності їх інтеграції у процедури внутрішньої оцінки адекватності капіталу (Internal Capital Adequacy Assessment Process, ICAAP), наглядового перегляду й оцінки (Supervisory Review and Evaluation Process, SREP) та внутрішній аудит. У міжнародному вимірі Дж. В. Лі (J. W. Lee) [9]

демонструє, що в Китаї зелений банкінг використовується як елемент державної регуляторної політики реалізації Цілей сталого розвитку. Подібні регуляторні підходи в європейському фінансовому просторі аналізують А. Афзал, Е. Расулінежад та З. Малік (A. Afzal, E. Rasoulinezhad, Z. Malik) [10].

Третій напрям зосереджений на практичній імплементації зелених фінансових інструментів у діяльності банків. Я. І. Чайковський, Б. Л. Луців, О. В. Дзюблюк, Є. Я. Чайковський та П. Б. Луців [6] розглядають зелене кредитування як ключовий інструмент екологічної модернізації економіки, доводячи доцільність інтеграції екологічних критеріїв у процеси оцінювання ризиків і структурування кредитних продуктів. О. М. Пахненко та І. О. Гутянка (O. M. Pakhnenko, I. O. Hutianka) [7] аналізують поточний стан розвитку зелених фінансів в українських банках і констатують, що більшість з них реалізують окремі пілотні проекти без системної інтеграції екологічних цілей у стратегічне планування.

Четвертий напрям відображає міжнародний досвід використання зеленого фінансування як чинника фінансової та макроекономічної стійкості. Г. В. Чжен, А. Б. Сіддік, М. Масукуджаман та Н. Фатема (G. W. Zheng, A. B. Siddik, M. Masukujjaman, N. Fatema) [11] у дослідженні банків Бангладеш доводять, що формування зеленого фінансового портфеля сприяє зростанню їх репутаційного капіталу та конкурентоспроможності. Взаємозв'язок між сталим фінансуванням і соціальним розвитком у країнах, що розвиваються, аналізують Д. Муктадір-Аль-Мукіт та М. А. Хоссейн (D. Muktadir-Al-Mukit, M. A. Hossain) [12], підкреслюючи ефективність партнерства держави й приватних банків у реалізації екологічних програм. Узагальнюючі глобальні емпіричні результати представлені в роботі К. Х. Ванг, Ю. С. Чжао, Ц. Ф. Цзян і Ц. Ц. Лі (K. H. Wang, Y. X. Zhao, C. F. Jiang, Z. Z. Li) [13], в якій проілюстровано позитивний вплив зеленого фінансування на економічне зростання та зниження екологічних ризиків.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри поширення концепції сталого, зокрема зеленого банкінгу, у наукових дослідженнях і банківській практиці зберігається невизначеність щодо інституційних умов інтеграції ESG-критеріїв у банківську діяльність. Відсутність національної таксономії сталих фінансів, фрагментарність регуляторних підходів і нечітке розмежування макrorівня сталого розвитку банківського сектору та мікрорівня банківської практики ускладнюють формування цілісної моделі зеленого фінансування в Україні.

Наявні дослідження здебільшого зосереджуються на концептуальних аспектах або аналізі окремих інструментів зеленого фінансування, залишаючи поза увагою інституційні та регуляторні передумови їх інтеграції. У цьому контексті дана стаття спрямована на заповнення наукової прогалини шляхом узагальнення підходів ключових міжнародних фінансових інституцій до регулювання сталого фінансування та окреслення напрямів адаптації цих підходів у банківській системі України, формуючи основу для подальших емпіричних досліджень.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження становлення та розвитку зеленого фінансування в банківській системі України, оцінка рівня інтеграції ESG-критеріїв у банківську діяльність та обґрунтування його значення для її трансформації й управління ESG-ризиками в контексті інституційного розвитку банківської системи.

Для досягнення поставленої мети в статті визначено такі завдання:

1. Уточнити сутність зеленого фінансування та визначити його роль у модернізації банківської системи України на засадах сталого розвитку.
2. Проаналізувати практику впровадження зелених фінансових інструментів у банківській системі України та оцінити готовність банків до ESG-орієнтованого фінансування з урахуванням європейського досвіду.

3. Обґрунтувати напрями підвищення ефективності зеленого фінансування в банках України та сформулювати рекомендації щодо його інституційного розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Зелене фінансування розглядається як стратегічний напрям розвитку банківської сфери, що поєднує економічні інтереси з екологічною відповідальністю, соціальною орієнтованістю та удосконаленням управлінських практик банків, зокрема у сфері корпоративного управління, управління ризиками та прозорості прийняття фінансових рішень. Його сутність полягає у спрямуванні фінансових потоків на підтримку проєктів, які сприяють скороченню викидів парникових газів, раціональному використанню природних ресурсів і розвитку відновлюваної енергетики. Банки, що впроваджують принципи зеленого фінансування, стають не лише посередниками у перерозподілі капіталу, а й активними учасниками процесу екологічної трансформації економіки. В умовах глобальної фінансової нестабільності та необхідності післявоєнного відновлення України зелений вектор розвитку банківської діяльності набуває особливої значущості, оскільки забезпечує інтеграцію принципів сталості в кредитну політику, інвестиційні стратегії та управління ризиками.

У практиці банків України запровадження зеленого фінансування поступово набуває ознак інституційно закріпленого напрямку діяльності, виходячи за межі окремих пілотних або репутаційних ініціатив. Йдеться не про формування самостійного сегмента «зеленого банкінгу», а про інтеграцію екологічно орієнтованих інструментів у традиційні механізми кредитування, ризик-менеджмент та фондування банків, що відповідає домінуючим підходам у європейській банківській практиці.

Ключовим драйвером такого переходу виступають системно важливі державні банки та банки з іноземним капіталом, діяльність яких доповнюється ресурсною й інституційною підтримкою міжнародних фінансових організацій.

Саме через механізми портфельних гарантій, програм спільного фінансування та технічної допомоги формується економічно життєздатна модель зеленого фінансування, за якої екологічна спрямованість проєктів поєднується з прийнятним рівнем фінансових ризиків.

Показовим є приклад АТ «Ощадбанк», який у співпраці з Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄБРР) отримав портфельну гарантію, що дозволяє мобілізувати до 200 млн євро нового кредитування для фінансування проєктів у сферах енергоефективності, децентралізованої генерації та відновлюваної енергетики [14]. З економічної точки зору такі гарантійні інструменти виконують подвійну функцію: з одного боку, вони знижують навантаження на регулятивний капітал банку, а з іншого – зменшують вартість кредитного ресурсу для позичальників, що є критично важливим для малого і середнього бізнесу в умовах підвищених макрофінансових ризиків. Паралельно Ощадбанк розвиває спеціалізовані кредитні продукти для домогосподарств і корпоративних клієнтів, орієнтовані на фінансування альтернативних джерел енергії та енергоефективних рішень, що сприяє скороченню споживання традиційних енергоресурсів і підвищенню енергетичної автономії клієнтів [15].

АТ «Укргазбанк», який позиціонується як перший банк зеленого фінансування в Україні, демонструє більш глибоку модель інтеграції екологічних критеріїв у банківську діяльність. У межах концепції есо-banking екологічні параметри проєктів враховуються на етапах кредитного аналізу, структурування угод і формування портфеля. За підтримки міжнародних фінансових інституцій банк сформував суттєву частку кредитного портфеля, спрямовану на фінансування відновлюваної енергетики, енергоефективності та екологічної модернізації бізнесу [16; 17]. Важливо, що за оцінками Міжнародної фінансової корпорації (International Finance Corporation, IFC), розширення «зеленого» портфеля АТ «Укргазбанк» не супроводжувалося

пропорційним зростанням рівня непрацюючих кредитів, що опосередковано свідчить про порівняну фінансову стійкість таких операцій.

Банки з іноземним капіталом, зокрема АТ «УкрСиббанк» (BNP Paribas Group), інтегрують зелене фінансування у свої операційні моделі через імплементацію групових ESG-стратегій. Запропоновані банком кредити на енергоефективні та енергозберігаючі товари для приватних клієнтів і бізнесу [18] відображають підхід, за якого екологічні критерії стають частиною стандартних роздрібних і корпоративних продуктів, а не окремою «нішевою» пропозицією. Така модель дозволяє масштабувати екологічно орієнтоване фінансування без суттєвого ускладнення продуктової лінійки та процедур ризик-менеджменту.

Міжнародний контекст підтверджує ефективність поєднання банківського кредитування з кліматично орієнтованими програмами розвитку. Міжнародні банки розвитку та фінансові інституції, зокрема ЄБРР, ІФС та Європейський інвестиційний банк (ЄІБ), застосовують портфельні гарантії, програми кліматичних дій і спеціалізовані фінансові стратегії, спрямовані на мобілізацію приватного капіталу для фінансування сталих проєктів [19]. За даними ЄІБ, частка операцій, пов'язаних із екологічними цілями, у структурі його кредитного портфеля вже перевищує 50 %, що свідчить про інституційну пріоритизацію сталого фінансування на рівні найбільших європейських фінансових інституцій.

Таким чином, розвиток зеленого фінансування в банківській сфері України доцільно інтерпретувати не як сукупність ізольованих екологічних проєктів, а як елемент поступової трансформації банківської моделі фінансування, що проявляється у зміні структури кредитних портфелів, використанні гарантійних і програмних механізмів, а також у поступовій інтеграції ESG-факторів у практику управління ризиками. Водночас оцінка масштабів і стійкості цієї трансформації потребує переходу від якісного

аналізу до використання кількісних індикаторів розвитку сталого фінансування на глобальному рівні.

Для переходу від якісного аналізу інституційних і практичних аспектів зеленого фінансування до їх кількісного виміру доцільно звернутися до динаміки глобального ринку боргових інструментів сталого фінансування. У цьому контексті обсяги емісії «зелених», соціальних, сталих та пов'язаних із цілями сталого розвитку боргових інструментів (green, social, sustainability and sustainability-linked instruments, GSS+) виступають репрезентативним кількісним індикатором фактичного попиту інвесторів на цільове екологічно та соціально орієнтоване фінансування. Аналіз динаміки цих інструментів дозволяє оцінити масштаб і стійкість глобальних тенденцій розвитку сталого фінансування та сформулювати порівняльну базу для подальшого аналізу національних практик, зокрема у банківському секторі України. Як показано на рис. 1, у 2019–2024 роках світовий ринок боргових інструментів GSS+ характеризується стійкою зростаючою динамікою. Найбільш інтенсивне зростання спостерігається після 2021 року, що відображає посилення екологічної політики при формуванні управлінських рішень, розвиток регуляторних вимог до сталого фінансування та зростання інституційного попиту з боку інвесторів. У 2024 році обсяг глобальної емісії GSS+ облігацій перевищив 1 трлн дол. США. Значення цього показника дозволяє стверджувати, що зелені фінансові інструменти перетворилися у системний елемент міжнародного фінансового ринку.

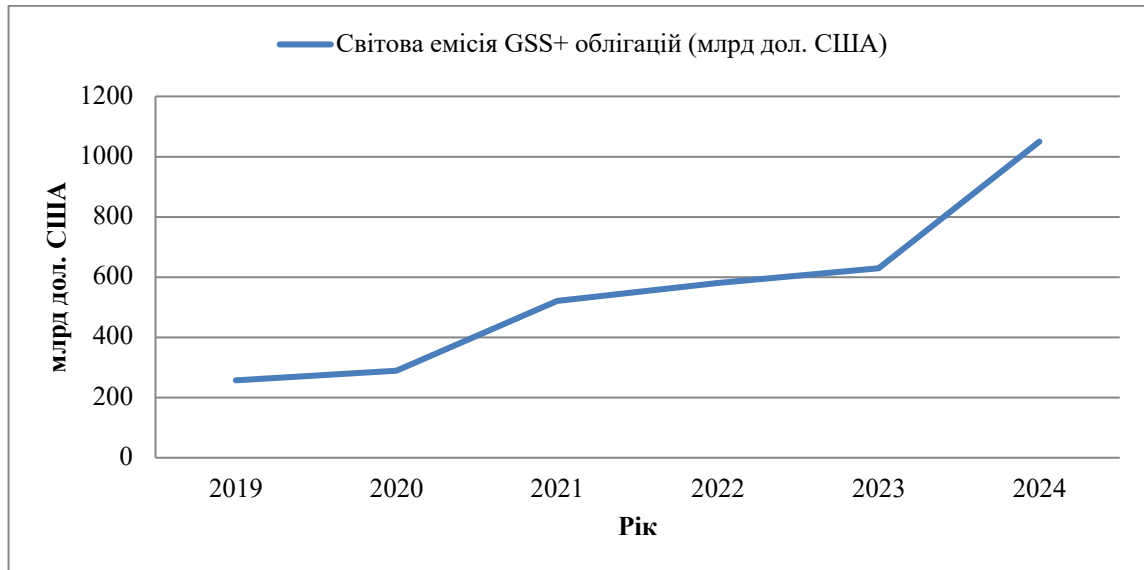

Рис.1. Динаміка світової емісії зелених та сталих облигацій (GSS+) протягом 2019–2024 рр.

Джерело: сформовано авторами на основі [20]

Зафіксована динаміка зростання глобального ринку GSS+ свідчить про формування стійкого інституційного попиту на фінансування проєктів із чітко визначеними екологічними та соціальними характеристиками. Водночас трансляція цих глобальних тенденцій у національні фінансові системи не є автоматичною та значною мірою залежить від особливостей регуляторного середовища, ролі центрального банку та інституційної спроможності банківської системи. У цьому контексті доцільним є аналіз того, яким чином глобальні тренди сталого фінансування адаптуються в умовах банківської системи України.

В Україні відбувається поступове закріплення інституційних передумов розвитку сталого фінансування, що проявляється у посиленні ролі Національного банку України в регулюванні ESG-ризиків, а також у розширенні співпраці банків із міжнародними фінансовими організаціями, які надають кредитні гарантії, програмну підтримку та забезпечують фінансування проєктів енергоефективності для малого і середнього бізнесу. Інституційна адаптація глобальних підходів до зеленого фінансування

реалізується через поєднання регуляторних ініціатив, міжнародних програм та практичного впровадження зелених фінансових інструментів у діяльність банків.

З метою систематизації основних інструментів зеленого фінансування, форм їх застосування та впливу на банківську практику на глобальному, європейському та національному рівнях доцільно узагальнити відповідні підходи, що представлено в табл. 1.

Таблиця 1

Використання зелених фінансових інструментів у банківській практиці

Рівень	Основні інструменти	Приклади реалізації	Вплив на банківську практику
Глобальний	Боргові інструменти сталого фінансування (green, social, sustainability, sustainability-linked bonds); перехідні (transition) фінансові інструменти	Емісія зелених та сталих облігацій для фінансування проєктів у сфері відновлюваної енергетики, сталого транспорту, низьковуглецевих технологій	Формування довгострокового фондування, орієнтація інвесторів на ESG-критерії, розвиток ринку сталого боргового капіталу
Європейський (банківський рівень)	Зелені кредити; кредити з екологічно вимірюваними KPI; sustainability-linked loans	Інтеграція екологічних показників у кредитні договори; класифікація проєктів відповідно до Таксономії ЄС	Диференціація кредитних умов залежно від ESG-профілю позичальників; зниження концентрації кліматичних і перехідних ризиків
Національний (Україна)	Банківські кредити на енергоефективність, відновлювану енергетику та «зелену» модернізацію; участь у програмних механізмах сталого фінансування	Програми енергоефективності будівель, модернізації обладнання, децентралізованої генерації; участь у ініціативах Green Recovery for Ukraine	Розширення доступу МСП до цільового екологічного фінансування; поступовий розвиток практик нефінансової звітності банків

Рівень	Основні інструменти	Приклади реалізації	Вплив на банківську практику
Регуляторний (наднаціональний та національний)	Таксономії сталого фінансування; принципи та стандарти ESG-розкриття; наглядові керівництва	Таксономія сталого розвитку ЄС; ICMA Green Bond Principles; рекомендації ЕВА щодо управління ESG-ризиками	Уніфікація критеріїв оцінки зелених активів; підвищення прозорості ринку та довіри інвесторів

Джерело: сформовано авторами на основі [5; 6, с. 57–59; 9, р. 582–584; 17–24]

Дані, узагальнені в табл. 1, відображають багаторівневу структуру впровадження зелених фінансових інструментів у банківську практику, що формується під впливом як ринкових механізмів, так і регуляторно-інституційних рамок. У процесі дослідження виокремлені глобальний, європейський та національний рівні, які характеризують різні масштаби застосування фінансових інструментів, тоді як регуляторний вимір має надрівневий характер і визначає методологічні та нормативні умови їх функціонування.

На глобальному рівні розвиток зеленого фінансування зумовлюється, насамперед ринковими інструментами боргового сталого фінансування та перехідними фінансовими продуктами, які формують основу довгострокового фондування і диверсифікації джерел капіталу банків. Європейський рівень вирізняється поглибленою інтеграцією ESG-критеріїв у кредитні та інвестиційні рішення банків через використання вимірюваних екологічних показників, sustainability-linked механізмів і таксономічних підходів, що забезпечує диференціацію умов фінансування залежно від ESG-профілю позичальників.

На національному рівні України зелене фінансування реалізується переважно у формі банківського кредитування проектів з підвищення енергоефективності, модернізації виробництв і розвитку децентралізованої генерації, а також через участь банків у державних і міжнародних програмах сталого відновлення. Це сприяє розширенню доступу малого і середнього

бізнесу до цільового екологічного фінансування, водночас не супроводжується повноцінною інституціоналізацією зелених інструментів на ринку капіталу.

Регуляторно-методологічний вимір відображує спільне нормативне поле для всіх зазначених рівнів через уніфікацію критеріїв класифікації зелених активів, упровадження таксономії сталого розвитку та вимог до ESG-розкриття (табл. 1). Саме цей вимір забезпечує узгодженість практик зеленого фінансування, підвищення прозорості ринку та довіри інвесторів, не виступаючи при цьому самостійним рівнем застосування фінансових інструментів. У сукупності це свідчить про інституційно впорядкований, а не декларативний характер розвитку зеленого фінансування, який поступово інтегрується в банківську практику України.

Узагальнена багаторівнева структура зеленого фінансування дозволяє перейти від інституційно-описового аналізу до оцінювання масштабів фактичного залучення капіталу в інструменти сталого фінансування. З огляду на те, що саме глобальний сегмент ринку боргових інструментів є первинним джерелом довгострокового ресурсного забезпечення для фінансових інституцій, доцільним є звернення до динаміки інструментів класу GSS+ як кількісного індикатора інституціоналізації зеленого фінансування на міжнародному рівні. Структура глобального ринку GSS+ інструментів показує, що його переважну частку становлять зелені облігації, спрямовані на фінансування проєктів у сфері відновлюваної енергетики, сталого транспорту та екологічної модернізації виробництва. Саме ці напрями характеризуються відносно високим рівнем стандартизації екологічних показників і можливістю зовнішньої верифікації цільового використання коштів, що зумовлює їх домінування порівняно з соціальними, стійкими та sustainability-linked інструментами [21].

У європейському фінансовому просторі розвиток зеленого фінансування відбувається в умовах інституційно закріпленої регуляторної бази. Вагому

роль у цьому процесі відіграє ЄІБ, який у 2024 році зафіксував зростання частки операцій, спрямованих як на досягнення кліматичних цілей, так і на реалізацію ширших екологічних пріоритетів, у загальній структурі свого кредитного портфеля. Це свідчить про концентрацію фінансування у напрямках, узгоджених з екологічною політикою Європейського Союзу, в межах якої кліматичні цілі посідають підпорядковане місце [21]. Водночас наведені дані свідчать насамперед про зміну пріоритетів розміщення фінансових ресурсів і не можуть розглядатися як прямий доказ зменшення вартості капіталу для всіх позичальників, що відповідають сталим критеріям, оскільки такий ефект потребує окремого кількісного емпіричного підтвердження.

В Україні ключові зрушення у сфері зеленого фінансування на сучасному етапі відбуваються передусім у площині формування інституційних і програмних передумов. Міжнародні ініціативи, зокрема програма Green Recovery for Ukraine, що реалізується за участі Організації економічного співробітництва та розвитку (Organisation for Economic Co-operation and Development, OECD), спрямовані на створення рамкових умов для залучення банків до фінансування проєктів з підвищення енергоефективності, розвитку децентралізованої генерації, переробки відходів і відновлюваної енергетики [21]. Такі ініціативи виконують, насамперед функцію інституційної апробації підходів сталого фінансування та формування практик взаємодії банків із міжнародними донорами, не забезпечуючи поки що повномасштабної інтеграції зелених стандартів у повсякденну банківську діяльність.

Паралельно відбувається еволюція міжнародних принципів і керівних підходів до структурування сталих фінансових інструментів, що застосовуються на ринках капіталу. Оновлений документ «The Principles – Guidance Handbook» Міжнародної асоціації ринків капіталу (International Capital Market Association, ICMA) від червня 2024 року деталізує вимоги до

випуску зелених, соціальних і сталих боргових інструментів, процедур зовнішньої незалежної оцінки (Second Party Opinion), а також підходи до визначення й моніторингу ключових показників ефективності та цільових орієнтирів (Key Performance Indicators / Sustainability Performance Targets, KPI/SPT) [22]. Зазначені керівні принципи формують методологічну основу для підвищення прозорості та довіри інвесторів до сталих фінансових інструментів. Для банків України ці підходи наразі мають рекомендаційний характер, однак їх урахування є необхідною передумовою потенційної інтеграції у європейський фінансовий простір і доступу до міжнародних джерел сталого фінансування.

Узагальнюючи, сучасна практика впровадження зелених фінансових інструментів характеризується поступовим переходом від окремих екоініціатив до більш структурованих фінансових підходів, у межах яких екологічні параметри проєктів дедалі частіше враховуються в процесах аналізу, структурування та програмного фінансування. Водночас глибина та швидкість цього переходу істотно залежать від рівня інституційного розвитку та регуляторного середовища, що зумовлює необхідність подальших порівняльних досліджень, зокрема в контексті банківської системи України.

Оцінювання потенціалу й готовності банків до переходу на екологічно орієнтовані моделі фінансування відображає нову парадигму управління ризиками та довгостроковими інвестиціями. У сучасній банківській практиці екологічна орієнтація розглядається не як іміджева складова, а як структурний елемент стратегії управління ризиками, що впливає на прибутковість, доступ до міжнародних ринків капіталу та довіру інвесторів. У межах глобальної тенденції до кліматичної конвергенції банки мають не лише декларувати принципи сталого розвитку, а й формалізувати їх у процесах кредитування, оцінки активів і корпоративного управління (табл. 2).

Таблиця 2

Напрями оцінювання готовності банків до екологічно орієнтованого
фінансування

Напрями	Змістова характеристика	Приклади операційної реалізації
Стратегічна інтеграція	Наявність затвердженої наглядовою радою стратегії сталого фінансування з визначеними ESG-цілями, а також чітким розподілом відповідальності між органами управління	Розроблення внутрішніх «дорожніх карт» декарбонізації портфелів; інтеграція ESG цілей у кредитну політику та бізнес-стратегію
Управління ризиками	Інтеграція ESG- та інших факторів як драйверів традиційних фінансових ризиків (кредитного, ринкового, операційного) у систему ризик-менеджменту та внутрішні процедури оцінки капіталу	Кліматичне стрес-тестування кредитних портфелів; встановлення внутрішніх лімітів експозиції до вуглецево-інтенсивних галузей
Продуктовий ряд	Формування та впровадження банківських продуктів зеленого та sustainability-linked фінансування з чітко визначеними екологічними або перехідними характеристиками	Зелені кредити, зелені облігації та облігації з прив'язкою до KPI/SPT; продуктова сегментація клієнтів за ESG-профілем
Дані й аналітика	Класифікація видів економічної діяльності позичальників і фінансованих проєктів відповідно до Таксономії ЄС та узгодження фінансових показників із екологічними параметрами	Створення внутрішніх ESG-баз даних; розробка окремих моделей оцінки екологічного ризику (безпосередній вплив на довкілля) та кліматичного ризику (фізичного і перехідного)
Розкриття інформації	Системне нефінансове розкриття інформації про кліматичні ризики, політики сталого фінансування та структуру портфелів відповідно до міжнародних стандартів	Підготовка щорічної ESG-звітності за TCFD, CSRD або GRI; зовнішня верифікація зелених облігацій
Кадрова спроможність	Наявність спеціалізованих функцій і компетенцій у сфері сталого фінансування та ESG-орієнтованого аналізу ризиків у межах організаційної структури банку	Створення ESG-комітетів; спеціалізоване навчання аналітиків з оцінки ESG-ризиків

Джерело: сформовано авторами на основі [6, с. 65–67; 7; 10, р. 5160–5162; 11, р. 10172–10174; 12, р. 175–177]

Наведені напрями становлять основу для оцінювання готовності банківського сектору до переходу від традиційного підходу до інноваційного,

орієнтованого на кліматичну стійкість та інтеграцію ESG-чинників у банківську діяльність. Як зазначається у Керівних вказівках щодо управління ризиками ESG Європейського банківського органу (European Banking Authority, EBA), банки повинні інтегрувати кліматичні, соціальні та управлінські фактори у стандартні процедури ризик-менеджменту, трактуючи їх як ключові драйвери кредитного, ринкового та операційного ризиків [25]. Це означає, що показники вуглецевого сліду, ресурсоефективності чи соціального впливу враховуються нарівні з традиційними фінансовими коефіцієнтами. В українських умовах потенціал переходу зумовлений активізацією міжнародної технічної допомоги та розвитком нормативної бази, орієнтованої на стандарти Європейського Союзу. Відповідно до звіту Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), ключовим завданням є створення національної інфраструктури сталого фінансування, включно з розвитком системи екологічного розкриття, удосконаленням регуляторного нагляду й підвищенням аналітичної спроможності банків [26]. У цьому контексті роль банків полягає не лише у наданні кредитних ресурсів, але й функції каталізатора структурної трансформації економіки. Отже, рівень готовності банків до екологічно орієнтованого фінансування можна визначити як інституційно сформований, проте операційно нерівномірний. Найбільш підготовленими є банки, що вже інтегрували ESG-підходи у внутрішні моделі оцінки ризиків та формування звітності, беруть участь у міжнародних програмах «зеленого» кредитування і впроваджують системи нефінансової звітності відповідно до стандартів ЄС.

Розвиток зеленого фінансування залишається обмеженим через низку системних перешкод, що мають нормативно-правову, інституційну та ресурсну природу [4, с. 69–70]. У нормативно-правовому середовищі України головною проблемою є відсутність національної таксономії сталого розвитку, формально закріпленої та узгодженої з європейськими стандартами. Наявні законодавчі ініціативи та регуляторні рекомендації не забезпечують

уніфікованої класифікації «зелених» проєктів, чітких критеріїв екологічної відповідності та прозорих механізмів контролю за цільовим використанням коштів [5]. Відсутність офіційно визнаної системи екологічної сертифікації та незалежної верифікації даних підвищує ризик «greenwashing», коли екологічний ефект фінансування декларується формально, без належного кількісного підтвердження. Недостатня нормативна регламентація нефінансової звітності банків і корпоративних позичальників унеможливорює комплексну оцінку реального впливу фінансових операцій на довкілля [8, с. 111–112]. Інституційні перешкоди пов'язані з фрагментарністю фінансової інфраструктури: відсутня повноцінна координація між Національним банком України, профільними міністерствами, фондами розвитку та міжнародними фінансовими організаціями, що стримує формування цілісної системи стимулів для зеленого фінансування. Недостатня взаємодія між банками та державними інститутами кредитного гарантування звужує можливості використання пільгових механізмів фінансування екологічних проєктів малого та середнього бізнесу [7]. Слабка аналітична база щодо екологічних ризиків, а також відсутність централізованих підходів до ESG-моніторингу ускладнюють системну інтеграцію відповідних факторів у практику банківського ризик-менеджменту. Ресурсні обмеження проявляються в обмеженому доступі до довгострокового фінансового ресурсу та дефіциті кадрів, здатних працювати з інструментами сталого фінансування. Крім того, доступ банків до відносно дешевих «зелених» ресурсів залишається обмеженим через недостатню залученість економічних агентів у міжнародні програми фінансування та загальні макрофінансові ризики, пов'язані з рейтингом країни.

У країнах, що розвиваються та економіках перехідного типу, зокрема в Україні та більшості держав Центральної та Східної Європи, формування екологічно орієнтованих фінансових ресурсів відбувається в умовах підвищених макрофінансових та інституційних обмежень. До таких обмежень

належать наявність підвищених ризикових премій, нерозвиненість механізмів гарантування «зелених» кредитів і обмежена пропозиція довгострокового ресурсного фондування, що потенційно ускладнює масштабування екологічних проєктів порівняно з традиційними напрямками фінансування.

До того ж, проблемою є відсутність повноцінної системи підготовки й сертифікації фахівців зі сталого фінансування. У більшості постсоціалістичних країн, включаючи Україну, освітні програми мають фрагментарний характер, тоді як комплексні стандартизовані курси й професійні сертифікації (подібні до CFA ESG Certificate чи дипломів European Institute for Sustainable Finance) лише починають впроваджуватися [27]

Обмежене використання цифрових платформ для екологічного аудиту, моніторингу викидів і оцінки впливу проєктів характерне для багатьох країн Східної Європи, Південного Кавказу та Балканського регіону, де відсутні державні екологічні реєстри, автоматизовані системи збору даних та інтегровані ESG-сервіси [11]. Це спричиняє низьку прозорість операцій і знижує довіру міжнародних інвесторів, які орієнтуються на стандарти цифрового розкриття, сформовані ЄС, Великою Британією та країнами Північної Європи.

Активізація зеленого фінансування в Україні має ґрунтуватися на поєднанні регуляторних стимулів, фінансових інструментів і аналітичної підтримки. Передусім необхідно гармонізувати національну нормативну базу з європейською таксономією сталого розвитку, визначивши чіткі критерії «зелених» активів і процедури перевірки екологічного ефекту. Запровадження обов'язкової нефінансової звітності в банках відповідно до стандартів Директиви про корпоративну звітність зі сталого розвитку (Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD) та Робочої групи з питань розкриття фінансової інформації, пов'язаної з кліматом (Task Force on Climate-related Financial Disclosures, TCFD), що забезпечують прозорість та порівнюваність даних, є передумовою довіри інвесторів. Важливо створити національну

платформу сталого фінансування, яка б координувала взаємодію держави, банків та міжнародних партнерів. Її завданням має стати управління базою сертифікованих екопроектів, моніторинг ефективності фінансування та адміністрування програм підтримки малого й середнього бізнесу у сфері енергомодернізації. Паралельно доцільно впроваджувати механізми державних гарантій та часткової компенсації відсоткових ставок за «зеленими» кредитами. Подібні інструменти вже застосовуються українськими державними банками у межах програм енергоефективності та відновлюваної енергетики, проте їх масштаб та охоплення залишаються обмеженими. Розширення таких механізмів сприятиме підвищенню доступності капіталу, зниженню кредитних ризиків для банків, прискоренню модернізації підприємств, формуванню внутрішнього ринку сталих інструментів і диверсифікації джерел капіталу. Одночасно доцільним є запровадження помірних фіскальних стимулів інституційного характеру, спрямованих на заохочення інвесторів до фінансування екологічних ініціатив, зокрема у формі цільових податкових преференцій для операцій із сертифікованими зеленими фінансовими інструментами. З огляду на відсутність у національній статистиці кількісно підтверджених оцінок ефективності таких стимулів, відповідні заходи доцільно розглядати як концептуальний напрям державної політики, узгоджений із європейською практикою.

Не менш важливим напрямом є розвиток аналітичної та кадрової спроможності банківського сектору. У цьому контексті перспективним інструментом є створення централізованої інфраструктури збору та аналізу ESG-даних у межах системи банківського нагляду, що дозволило б акумулювати інформацію про екологічні ризики, вуглецеві показники позичальників і результати фінансованих ESG-проектів. У міжнародній практиці прикладом подібного підходу є ESG-dashboard Європейського банківського органу, який використовується для централізованого

моніторингу кліматичних ризиків у банківському секторі ЄС та слугує аналітичною базою для наглядових і регуляторних висновків. Адаптація подібного інструментального підходу в Україні могла б створити передумови для підвищення якості аналізу відповідних ризиків та поступової інтеграції ESG-факторів у практику банківського нагляду.

Паралельно необхідно запровадити освітні програми з підготовки фахівців у сфері сталого фінансування спільно з OECD Green Finance Hub та провідними університетами. У підсумку, ефективність зеленої фінансової політики визначатиметься спроможністю держави сформувати стабільне й передбачуване нормативно-правове середовище, банківського сектору – забезпечити аналітичну прозорість і високий рівень професійної компетентності, а бізнесу – адаптувати свої стратегії до стандартів екологічної відповідальності та сталого розвитку. Така синергія дозволить перетворити зелене фінансування на дієвий інструмент сталого економічного зростання та післявоєнної модернізації України.

Висновки. У ході дослідження встановлено, що зелений напрям фінансування поступово інтегрується у практику банківської діяльності як інституційно значущий елемент трансформації фінансового сектору, орієнтований на системне врахування екологічних чинників у процесах кредитування та інвестиційних рішень. При цьому в межах даного дослідження зелений фінансовий механізм розглядається не з позицій його безпосереднього впливу на фінансові результати банків, а як інструмент узгодження банківської практики з актуальними регуляторними вимогами та міжнародними підходами до сталого фінансування, що визначає стратегічний вектор розвитку банківського сектору України.

Зазначено, що застосування зелених облігацій, ESG-орієнтованих кредитних продуктів і фінансових інструментів, пов'язаних із досягненням цілей сталого розвитку, створює передумови для поступової інтеграції екологічних критеріїв у процеси оцінювання проєктів, кредитування

позичальників, управління ризиками та формування нефінансової звітності банків. Водночас результати дослідження не дають підстав для формулювання висновків щодо підвищення прибутковості активів або капіталу банків унаслідок упровадження ESG-підходів, оскільки в українських умовах відсутня репрезентативна статистична база та емпірично підтвержені кількісні оцінки таких ефектів.

У процесі аналізу ідентифіковано низку системних чинників, що стримують подальший розвиток зеленого фінансування в Україні. Ключовим із них є відсутність національної, нормативно закріпленої таксономії сталого розвитку, що унеможлиблює формування уніфікованих підходів до класифікації зелених фінансових активів, екологічної верифікації проєктів, інтеграції кліматичних ризиків у наглядові процедури та стандартизації нефінансової звітності на регуляторному рівні. Це відбувається попри активне використання окремими банками положень Таксономії ЄС у власній практиці.

Фрагментарність нормативно-методичного забезпечення проявляється також у відсутності комплексних вимог до екологічної оцінки та верифікації проєктів, узгоджених підходів до розкриття нефінансової інформації банками та інших фінансових установ, а також методично закріплених процедур оцінювання кліматичних ризиків у системах ризик-менеджменту й банківського нагляду. Особливою проблемою залишається недостатня визначеність вимог до професійних компетенцій фахівців банків, задіяних у сфері сталого фінансування, що полягає не у браку загальних фінансових знань, а в обмеженій підготовці спеціалістів, здатних працювати з великими масивами ESG-даних, інтегрувати їх у процеси аналізу, прогнозування, моніторингу екологічних ризиків, а також у наглядові практики центрального банку.

Результати дослідження свідчать, що стримувальними чинниками розвитку зеленого фінансування в Україні є передусім інституційні, методологічні та інформаційні обмеження, а не доведені емпірично фінансові

чи поведінкові бар'єри з боку банків. Це підтверджує доцільність зосередження подальших реформ, насамперед на вдосконаленні регуляторного середовища та формування адекватного методичного забезпечення.

З огляду на отримані результати, перспективним напрямом розвитку є поглиблення гармонізації регуляторного ландшафту України з підходами Європейського Союзу, зокрема шляхом формування національної таксономії сталого фінансування, адаптованої до європейської. Практичне значення має створення інституційної інфраструктури сталого фінансування, включно з механізмами збору, обробки та верифікації ESG-даних, а також удосконалення методичних підходів до інтеграції екологічних чинників у банківський ризик-менеджмент і наглядові процедури. Важливим завданням є також розвиток професійної підготовки фахівців у сфері сталого фінансування відповідно до міжнародних стандартів.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з кількісною оцінкою впливу зеленого фінансування на показники фінансової стійкості банків, розробленням моделей кліматичного стрес-тестування кредитних портфелів, а також поглибленням методів аналітичного врахування ESG-факторів у нефінансовій звітності банків і наглядових процедурах національного регулятора.

Список використаних джерел

1. Луців Б. Л., Дзюблюк О. В., Чайковський Я. І., Луців П. Б., Чайковський Є. Я. Роль зеленого банкінгу в забезпеченні цілей сталого економічного розвитку. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики*. 2024. Т. 1, № 54. С. 23–36. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcscptp.1.54.2024.4250>.

2. Житар М. Стійке фінансування і зелений банкінг в Україні. *Економіка та суспільство*. 2024. № 62. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-66>.
3. Кучер Л. Ю., Кучер А. В., Тріпілець О. В. Зелений банкінг у системі екологічного менеджменту й ефективного фінансування екопроектів. *Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Серія «Економічні науки»*. 2020. № 2. С. 309–324. DOI: <https://doi.org/10.31359/2312-3427-2020-2-309>.
4. Крилова О. В., Замковий О. І., Горяча О. І., Федорова О. Г. Проблеми розвитку «зеленого» банкінгу в Україні. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. 2023. № 1. С. 68–74. DOI: <https://doi.org/10.33271/ebdut/81.068>
5. Прутська О. Сучасна політика НБУ щодо розвитку сталого фінансування. *Економіка та суспільство*. 2021. № 34. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-14>.
6. Чайковський Я., Луців Б., Дзюблюк О., Чайковський Є., Луців П. Банківське зелене кредитування як ключовий інструмент екологічної модернізації економіки. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2025. Т. 2, № 61. С. 54–72. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptr.2.61.2025.4651>.
7. Пахненко О. М., Гутянка І. О. Поточний стан розвитку зелених фінансів в українських банках. *Ефективна економіка*. 2025. № 6. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.6.92>.
8. Шульга Н., Омеленчук В. ESG-ризиками банків. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2024. Т. 133, № 2. С. 101–119. DOI: [https://doi.org/10.31617/3.2024\(133\)06](https://doi.org/10.31617/3.2024(133)06).
9. Lee J. W. Green finance and sustainable development goals: the case of China. *Journal of Asian Finance, Economics and Business*. 2020. Vol. 7, № 7. P. 577–586. DOI: <https://doi.org/10.13106/jafeb.2020.vol7.no7.577>.
10. Afzal A., Rasoulinezhad E., Malik Z. Green finance and sustainable development in Europe. *Economic Research – Ekonomska*

Istraživanja. 2022. Vol. 35, № 1. P. 5150–5163. DOI:
<https://doi.org/10.1080/1331677X.2021.2024081>.

11. Zheng G. W., Siddik A. B., Masukujjaman M., Fatema N. Factors affecting the sustainability performance of financial institutions in Bangladesh: the role of green finance. *Sustainability*. 2021. Vol. 13, № 18. Article 10165. DOI:
<https://doi.org/10.3390/su131810165>.

12. Muktadir-Al-Mukit D., Hossain M. A. Sustainable development and green financing: a study on the banking sector in Bangladesh. *Social entrepreneurship and sustainable development / eds A. Singh, E. M. Reji*. Routledge India, 2020. P. 170–188. URL:
<https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9781003042396-13/sustainable-development-green-financing-dewan-muktadir-al-mukit-ashraf-hossain> (дата звернення: 27.10.2025)

13. Wang K. H., Zhao Y. X., Jiang C. F., Li Z. Z. Does green finance inspire sustainable development? Evidence from a global perspective. *Economic Analysis and Policy*. 2022. Vol. 75. P. 412–426. DOI:
<https://doi.org/10.1016/j.eap.2022.06.002>.

14. EBRD extends guarantee to Ukraine’s Oschadbank to enable €200 million of new lending. *European Bank for Reconstruction and Development*: вебсайт. 2024. URL: <https://www.ebrd.com/news/2024/ebrd-extends-guarantee-to-ukraines-oschadbank-to-enable-200-million-of-new-lending.html> (дата звернення: 27.10.2025).

15. Кредит на альтернативні джерела енергії. АТ «Ощадбанк»: вебсайт. 2025. URL: <https://www.oschadbank.ua/credit/green-energy> (дата звернення: 27.10.2025).

16. Еко-банкінг. АТ «Укргазбанк»: вебсайт. 2025. URL:
<https://www.ukrgasbank.com/eco> (дата звернення: 27.10.2025).

17. Ukraine's first green finance bank backs climate-smart businesses. *International Finance Corporation*: вебсайт. 2021. URL: <https://www.ifc.org/en/stories/2021/ukrgasbank> (дата звернення: 27.10.2025).

18. Energy-efficient goods financing. *UKRSIBBANK BNP Paribas Group*: вебсайт. 2025. URL: <https://ukrsibbank.com/products/private-individuals/cash-loan-energy-efficient-goods/> (дата звернення: 27.10.2025).

19. EIB Group approach to climate action and sustainable finance. *European Investment Bank*: вебсайт. 2025. URL: <https://www.eib.org/en/projects/topics/climate-action> (дата звернення: 27.10.2025).

20. Global State of the Market 2024. *Climate Bonds Initiative*: вебсайт. 2025. URL: <https://www.climatebonds.net/data-insights/publications/global-state-market-2024> (дата звернення: 27.10.2025).

21. Sustainability Report 2024. *European Investment Bank*: вебсайт. 2024. URL: <https://www.eib.org/en/publications/20250157-eib-group-sustainability-report-2024> (дата звернення: 27.10.2025).

22. Green recovery for Ukraine. *Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD)*: вебсайт. 2024. URL: <https://www.oecd.org/environment/green-recovery-for-ukraine.htm> (дата звернення: 27.10.2025).

23. The principles – guidance handbook (June 2024 update). *ICMA*: вебсайт. 2024. URL: <https://www.icmagroup.org/assets/documents/Sustainable-finance/2024-updates/The-Principles-Guidance-Handbook-June-2024.pdf> (дата звернення: 27.10.2025).

24. Біла книга з управління екологічними, соціальними та управлінськими (ESG) ризиками у фінансовому секторі. *Національний банк України*: вебсайт. 2025. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Bila_knyga_2025_fin.pdf?v=13 (дата звернення: 27.10.2025).

25. Sustainable Investing Certificate (ESG Investing Certification). *CFA Institute*: вебсайт. 2025. URL: <https://www.cfainstitute.org/programs/sustainable-investing-certificate> (дата звернення: 27.10.2025).

26. Guidelines on the management of ESG risks. *European Banking Authority*: вебсайт. 2025. URL: <https://www.eba.europa.eu/activities/single-rulebook/regulatory-activities/sustainable-finance/guidelines-management-esg-risks> (дата звернення: 27.10.2025).

27. Mapping Ukraine's financial markets and corporate governance framework for a sustainable recovery. *Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD)*: вебсайт. 2025. URL: https://www.oecd.org/en/publications/mapping-ukraine-s-financial-markets-and-corporate-governance-framework-for-a-sustainable-recovery_866c5c44-en.html (дата звернення: 27.10.2025).